

Voortgangsrapportage OVERVECHT-NOORD AARDGASVRIJ

Regeling risicovolle projecten

Peildatum: 1-8-2022

Samenvattend beeld:

In 2021 hebben we onderzocht wat een goede manier van verwarmen is voor Overvecht-Noord; een die haalbaar en betaalbaar is. Hieruit blijkt dat een warmtenet de meest kansrijke manier van verwarmen is voor een groot deel (circa 2500 woningen) van de wijk. Voor het Antoniuskwartier, het nieuwbouwdeel van de Klopvaartbuurt, de woningen en woonarken aan de Vechtdijk en bedrijven is de uitkomst anders en is maatwerkonderzoek uitgevoerd begin 2022. De meest kansrijke manier van verwarmen voor deze maatwerkbuurten is in de meeste gevallen een all-electric oplossing. Alleen voor sommige bedrijven is meer onderzoek nodig om erachter te komen wat voor hen de beste oplossing is.

Met Eneco voeren we gesprekken om te komen tot een gebiedsovereenkomst om woningen aan te sluiten op hun warmtenet. Er is een prijsopgave door Eneco gemaakt en er is onderzocht welke uitvoeringsvolgorde het best past bij de wijk.

De corporaties en gemeente starten in navolging van de pilot in september 2022 met een bestemmingsplanwijziging om voor circa 360 woningen van Mitros elektrisch koken te implementeren.

In augustus 2022 hebben we te horen gekregen dat Overvecht-Noord niet in aanmerking komt voor een financiële bijdrage vanuit het groeifonds om de onrendabele top van warmteaansluitingen af te dekken.

Dashboard: Stand van zaken ontwikkelingen, voortgang en afwijkingen

Er is voor Overvecht-Noord nog geen startdocument vastgesteld door de raad. Zoals eerder vastgelegd wordt deze bij aanvang van het project, gelijktijdig met de vaststelling van het Wijkuitvoeringsplan, aan de raad voorgelegd. We verwachten het Wijkuitvoeringsplan en Startdocument voor de zomer van 2023 op te leveren en aan de raad te presenteren.

Mede daarom kan in de voortgangsrapportage nog geen reflectie worden gegeven op de kaders uit het startdocument. Onderstaand dashboard reflecteert op de huidige procesafspraken die we gebruiken om tot het Wijkuitvoeringsplan te komen.

	Status 1-3-22	Status 1-8-22	Korte toelichting op de keuze van de kleur; wat is de impact op het project?
<i>a. doelstelling</i>			Doel is om Overvecht-Noord in 2030 gasvrij te maken. Hoe we dat kunnen doen en financieren, zijn we nog aan het onderzoeken.
<i>b. scope</i>			Er wordt gewerkt aan een Wijkuitvoeringsplan, daarin worden scope en warmteoplossing voor (deel)wijken uitgewerkt en aangedragen.
<i>c. geld</i>			Er wordt gewerkt aan een Wijkuitvoeringsplan, daarin worden scope en inzet PAW/begroting reservering (8.455 mln) benoemd. De proceskosten van het project worden gedekt uit het programma energietransitie. Er is geen Groeifondssubsidie toegekend, daardoor is zicht op afdekken onrendabele top voor de hele wijk voor nu onzeker en wordt er naar nieuwe regelingen gekeken (onder andere de rijksregelingen). Hierover wordt de raad apart geïnformeerd.
<i>d. tijd</i>			Doelstelling om Overvecht-Noord in 2030 van het gas af te sluiten is onzekerder geworden, maar niet onhaalbaar.
<i>e. kwaliteit</i>			Opstarten van het programma voldoet aan gedefinieerde kwaliteitseisen van een startend project

<i>f. risico's</i>			In voorbereiding op het startdocument is een eerste risicoanalyse gemaakt. De belangrijkste risico's zijn in deze voortgangsrapportage opgenomen. Doordat de subsidie uit het Groeifonds niet is toegekend, is het afdekken van de onrendabele top voor de hele wijk onzeker. De risico's rond de betaalbaarheid voor de hele wijk maken we zo klein mogelijk door niet te beginnen zolang dat niet goed geregeld is.
<i>g. organisatie</i>			Organisatiestructuur is opgezet vooruitlopend op Wijkuitvoeringsplan en startdocument RRP. Deze worden meegenomen in het startdocument
<i>h. communicatie</i>			Communicatie met de wijk Overvecht loopt, er zijn jaarlijkse participatiemomenten en terugkoppelingsmomenten, de raad wordt hier in meegenomen d.m.v. raadsbrieven.

Toelichting kleuren

	Conform afspraken om te komen tot Wijkuitvoeringsplan, geen bijzondere ontwikkelingen
	Er zijn ontwikkelingen die aandacht vragen die kunnen leiden tot afwijkingen om te komen tot een Wijkuitvoeringsplan. In de gaten houden
	Er zijn grote afwijkingen om te komen tot een Wijkuitvoeringsplan, mogelijk is herziening van de afspraken nodig

Toelichting op ontwikkelingen, afwijkingen en voortgang

In Utrecht zijn zo'n 130.000 huizen en andere gebouwen nog aangesloten op aardgas. Uiterlijk in 2050 moeten alle woningen en bedrijven aardgasvrij zijn. Daarbij heeft de gemeente Utrecht de ambitie om de eerste 40.000 woningen en gebouwen richting de 1^e tranche aardgasvrij te maken. Dit is omschreven in de Transitievisie warmte.

In 2017 is de wijk Overvecht-Noord aangewezen voor subsidie vanuit het rijk vanuit het Programma Aardgasvrije Wijken (PAW) om (onrendabele) kosten te dekken voor de overstap om woningen van het gas af te halen. Met samenwerkende partners (3 corporaties, Mitros, Bo-Ex, Portaal, netbeheerder Stedin en bewonersvertegenwoordiging Energie-U) is gewerkt aan een breed plan om heel Overvecht-Noord (8800 wooneenheden) in 2030 van het gas af te halen.

Woningcorporaties Mitros, Bo-Ex en Portaal knappen de komende jaren een groot deel van hun huurwoningen op (circa 70% van de wijk). Dit is een goede kans om op hetzelfde moment de manier van koken en verwarmen te veranderen. Door dit tegelijkertijd aan te pakken, zijn er minder vaak werkzaamheden aan de woning en in de straat nodig.

Op 3 juni 2021 is de Transitievisie warmte deel I vastgesteld door de raad en op 17 september 2021 de Transitievisie warmte deel 2. Hierin zijn kaders opgenomen voor de uitwerking van de beoogde warmteoplossing per buurt en de bijbehorende publieke (rand)voorwaarden die tevens kaderstellend zijn voor de uitwerking in Overvecht-Noord. Verder heeft de raad toestemming gegeven om de uitbreiding van het warmtenet in Overvecht-Noord en stad met Eneco te verkennen.

Over de voortgang van de plannen en het proces in Overvecht-Noord is de raad regelmatig op de hoogte gehouden door middel van raadsbrieven.

Tevens zijn processtappen steeds met de raad gedeeld.

De volgende brieven zijn met de raad over de voortgang in Overvecht-Noord gedeeld:

[12-10-2017 Overvecht-Noord aardgasvrij in 2030](#)

[29-06-2018 Raadsbrief Aanvraag bij het Rijk \(Overvecht als proeftuin voor een aardgasvrije wijk\)](#)

[22-07-2019 Raadsbrief Voortgang stadsakkoord, Transitievisie warmte en Overvecht-Noord](#)

[29-10-2019 Raadsbrief Transitieplan Overvecht-Noord Aardgasvrij](#)

[07-02-2020 Raadsbrief Elektrisch koken Overvecht-Noord](#)

[03-04-2020 Raadsbrief Motie inzet Crisis- en herstelwet bij elektrisch koken](#)

[27-07-2020 Raadsbrief Transitievisie Warmte](#)

[27-07-2020 Raadsbrief Voortgang Overvecht Noord aardgasvrij](#)

[16-09-2020 Programmabegroting 3,75 miljoen](#)

[24-11-2020 Raadsbrief Voortgang Overvecht-Noord aardgasvrij](#)

[30-11-2020 Raadsbrief Toelichting 3,75 miljoen voor Overvecht-Noord](#)

[11-01-2021 Raadsbrief Transitievisie Warmte, deel I en II](#)

[04-03-2021 Raadsbrief City Deal Energieke wijken](#)

[08-04-2021 Raadsbrief Terugkoppeling informatie en participatie Overvecht-Noord aardgasvrij](#)

[25-05-2021 Raadsbrief Vervolg elektrisch koken Overvecht-Noord](#)

[03-06-2021 Transitievisie Warmte deel 1 vastgesteld door raad](#)

[01-07-2021 Raadsbrief Betaalbaarheid Warmtetransitie](#)

[05-07-2021 Raadsbrief Voortgang Overvecht-Noord aardgasvrij](#)

[17-09-2021 Transitievisie Warmte deel 2](#)

[17-09-2021 participatierapport van deel 1](#)

[19-09-2021 Regeling Risicovolle Projecten: startdocumenten](#)

[04-10-2021 Uitkomsten onderzoek Overvecht-Noord aardgasvrij](#)

[15-10-2021 Voortgang aanvraag 'NieuwWarmteNu!' bij 2e tranche Nationaal Groeifonds](#)

[23-11-2021 Raadsbrief Utrechtse deelname projecten Nationaal Groeifonds 2e tranche](#)

[20-12-2021 Raadsbrief Voortgang elektrisch koken Overvecht-Noord](#)

[22-12-2021 Raadsbrief Samenwerkingsafspraken Eneco, Nieuwegein en Utrecht](#)

[09-06-2022 Raadsbrief Voortgang Elektrisch Koken](#)

Op dit moment zijn alle uitkomsten van de (deel) onderzoeken afgerond en brengen we de uitkomsten daarvan samen in het Wijkuitvoeringsplan. Op basis daarvan kan de raad een afweging maken en een besluit nemen en de inzet van PAW-subsidie en middelen uit de programmabegroting 2021 (onderdeel pakket 4 'Investeren met maatschappelijk rendement') bepalen. Dan blijkt ook of de alternatieve warmteoplossing (financieel) opschaalbaar is in heel de wijk of in delen daarvan.

a. doelstelling

De doelstelling nemen we mee in het startdocument RRP en het Wijkuitvoeringsplan waarin we naast het doel ook de kaders om te komen tot een aardgasvrije wijk formuleren. Dit ligt in lijn met de Transitievisie Warmte.

b. scope

De scope van de opgave is om alle woningen en ander vastgoed in de wijk af te sluiten van het aardgas. Het aardgas wordt nu in een deel van de gebouwen nog gebruikt om te koken en in een ander deel voor ruimteverwarming en koken.

c. geld

Binnen de programmabudgetten van de opgave Energietransitie wordt er jaarlijks een bedrag begroot voor het project Overvecht-Noord Aardgasvrij. In 2022 is er € 800.000 beschikbaar gesteld en voor komende jaren wordt er een bedrag van € 300.000 voorzien. Binnen deze begroting werken we aan procesbegeleiding, zetten we benodigde onderzoeken uit en voeren we gesprekken en geven voorlichting aan bewoners. Daarnaast kunnen we gebruik maken van de PAW proceskosten (€ 410.000,-) die vanuit het Rijk beschikbaar zijn gesteld ten behoeve van het proces. In 2021 hebben we € 125.000,- van dit procesgeld ingezet. Het resterende bedrag zetten we de komende jaren in.

De inzet van de Proeftuin aardgasvrije Wijken (PAW) projectmiddelen (€ 4.705.000,-) en middelen uit de programmabegroting 2021 (€ 3.750.000,- onderdeel pakket 4 'Investeren met maatschappelijk rendement') voor afdekking van onrendabele top aan woningen leggen we door middel van het Wijkuitvoeringsplan voor aan de raad. Met de huidige werkzaamheden is nog geen aanspraak gemaakt op deze middelen. Dat doen we pas als de raad hiervoor toestemming heeft gegeven.

Om de onrendabele top van de warmte aansluitingen af te dekken is een aanvraag gedaan vanuit het Consortium Nieuwe Warmte Nu aan het groeifonds. Helaas is het project Overvecht-Noord niet in aanmerking gekomen voor een subsidie bijdrage. Daarmee is er niet genoeg subsidie voorhanden om op dit moment alle woningen in Overvecht-Noord aan te sluiten op een alternatieve warmteaansluiting. Met Eneco blijven we onderzoeken hoe we de onrendabele top voor nieuwe aansluitingen kunnen verlagen zodat meer mensen woonlastenneutraal kunnen overstappen.

In het Wijkuitvoeringsplan maken we een afweging op welke wijze we de gemeentelijke middelen inzetten, in welke buurt we willen starten en hoe we inzetten op een haalbare oplossing voor de gehele wijk. Daarvoor zijn we onder andere afhankelijk van rijkssubsidieregeling die nog in ontwikkeling is en van wetgeving rondom de warmtewet en Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie die naar verwachting januari 2024 wordt afgerond.

d. tijd

Er is nog geen uitvoeringsplanning opgezet op welke wijze de wijk Overvecht-Noord van het gas af gaat, dit is onderdeel van de gesprekken en onderhandelingen met Eneco. De uitkomsten daarvan worden opgenomen in het Wijkuitvoeringsplan

Mijlpaal	planning	Svz vorige VGR	Actuele svz VGR
-----------------	-----------------	-----------------------	------------------------

Opstellen Wijkuitvoeringsplan	Q4 2022	nvt	Voor de zomer van 2023
----------------------------------	---------	-----	---------------------------

e. kwaliteit

We investeren veel in gesprekken met buurtinitiatieven, bewoners en ondernemers. Hiervoor gebruiken we verschillende methoden, zoals enquêtes, webinars, informatiebijeenkomsten en meedenkgroepen. Het aantal personen dat hieraan actief deelneemt verschilt per bijeenkomst. Alle bewoners in Overvecht-Noord worden o.a. met brieven en flyers geïnformeerd over het proces en de keuze om te komen tot een warmteoplossing die voor de wijk betaalbaar is. Uit een bewonersonderzoek blijkt dat betaalbaarheid het belangrijkste is voor bewoners om over te stappen op een andere warmtebron en kookstelsel zonder aardgas.

f. risico's

In aanloop naar het Wijkuitvoeringsplan en het startdocument RRP is een eerste risicoanalyse met het projectteam uitgevoerd van risico's binnen het project Overvecht-Noord aardgasvrij. De belangrijkste risico's zijn hieronder weergegeven.

Overzicht belangrijkste risico's (risicovolle thema's)

Risico-omschrijving <i>Benoem oorzaken, risico en gevolgen</i>	Toelichting <i>Leg uit waarom dit een belangrijk risico is in termen van kans, impact voor doelstellingen en kaders, en de mate waarin het risico beheersbaar is.</i>	Stand van zaken maatregelen <i>Welke maatregelen tref je bij dit risico? Wat is de stand van zaken van deze maatregelen?</i>
Risico's uit startdocument of laatste rapportage *		
Geen sluitende business case woningen	Zonder sluitende business case, waar een onrendabele top overblijft, is het voor (de meeste) huiseigenaren niet mogelijk om de overstap naar aardgasvrij te maken. Het is ook afgesproken dat de gemeente zoekt naar een betaalbare en haalbare oplossing. Als huiseigenaren niet overstappen, halen we het niet om in 2030 aardgasvrij te zijn. Nu we het groeifonds niet hebben gekregen, blijft het aanbieden van een kostenneutrale oplossing onze insteek. Het ministerie van EZK werkt aan een nieuwe subsidieregeling voor warmteaansluitingen. Wij willen hier gebruik van maken, zodat het een oplossing kan bieden voor de onrendabele top.	Lobby op landelijk niveau voor extra subsidie en financiering t.b.v. warmtenetten voor woningen en warmtebedrijf. Keuze maken met beschikbare financiële middelen niet de hele wijk gasloos te maken maar een deel ervan. Onderhandeling met warmteleverancier moet leiden tot scherpe aanbieding. Indien het niet geregeld is kan er niet overgegaan worden tot uitvoering. Hierbij ondersteuning door onafhankelijk adviseur. Bij vve's is extra voorlichting nodig om het beschikbare budget in onderhoudsfondsen adequaat in te zetten.
Geen sluitende business case voor zakelijke markt	Zonder sluitende business case is het voor (de meeste) ondernemers lastig om de overstap naar aardgasvrij te maken. Als ondernemers niet overstappen, halen we het niet om in 2030 aardgasvrij te zijn.	Lobby op landelijk niveau voor extra middelen voor MKB-bedrijven. Lobby tegen hoge aansluitkosten (ook verwijderbijdrage is afgeschaft ter bevordering van de energietransitie).

Woningcorporaties sluiten niet aan bij aanpak gasvrij	Woningcorporaties sturen meer op vervangingsonderhoud dan op gebiedsgerichte aanpak. Als zij de overstap naar aardgasvrij niet maken, halen we het niet om in 2030 aardgasvrij te zijn.	Binnen bestuurlijk overleg belangen en doelen uitlijnen en gezamenlijk aanpak voor de wijk formuleren
Regiefunctie van GU naar Stedin en Eneco is moeizaam	Eneco en Stedin spelen een grote rol in de overgang naar aardgasvrij. Door ander belang, inzet van assets en in investeringen in uitbreiding en verzwarende kan leiden tot vertraging van het proces.	Geen concrete maatregel, de gemeente en bewoners zijn afhankelijk van deze partijen en hun inzet van middelen. Door overleg proberen we belangen zoveel mogelijk uit te lijnen. We lobbyen bij het Rijk, ook vanuit de VNG, voor de Wet collectieve warmtevoorziening, zodat de regiefunctie van de gemeente daarin goed is gewaarborgd.
Onvoldoende voorlichting aan particulieren (woningen)	Gebrek aan informatie kan ervoor zorgen dat mensen geen urgentie voelen en afhaken.	Zowel richting eigenaren als huurders concreet communiceren en perspectief bieden. Nader voorbereiden voorlichting naar bewoners. Zorgdragen dat technische vragen en antwoorden zijn voorbereid.
Onvoldoende draagvlak bij particulieren (woningen)	We spreken bewonersinitiatieven en hun achterban, maar het is lastiger de zwijgende meerderheid te bereiken en hun behoeften te horen.	Voorstel om het WUP wijk breed “ter inzage” te leggen en reactie van alle bewoners te vragen. Als gemeente regelen dat randvoorwaarden en publieke waarden, zoals betaalbaarheid en duurzaamheid, goed zijn verankerd
Onduidelijkheid in werking treding landelijke wetgeving	Doordat wetgeving wordt uitgesteld, zijn er onvoldoende juridische kaders om de overstap naar aardgasvrij te onderbouwen en de gemeente mandaat te geven.	Lobby nodig om de warmtewet en Wet Gemeentelijke instrumenten Warmtetransitie op een goede manier vorm te geven. VNG spoor is Utrecht bestuurlijk en ambtelijk vertegenwoordigd. Dit lobby werk loopt.
Onvoldoende opgebouwde kennis m.b.t. energietransitie, zowel intern als extern	Door regelmatige wisselingen in het team (dynamische arbeidsmarkt) gaat er kennis verloren. Dit zorgt voor vertraging en kan het imago van de gemeente schaden (als bewoners steeds een ander aanspreekpunt hebben).	Wisselingen in het team zijn niet altijd te voorkomen. We kunnen wel zorg dragen voor consistentie in communicatielijnen en goede overdracht. Op die manier hebben bewoners er minder last van dat er wisselingen zijn.
Onvoldoende afstemming interne organisatie,	Afdelingen zijn niet altijd op de hoogte van wat er speelt bij	Meer gezamenlijke sturing in de wijk door verschillende projecten vanuit

wisselingen bestuur en organisatie en bij stakeholders	Energietransitie (en andersom). Soms zijn er tegenstrijdige belangen. Er ontbreekt een totaaloverzicht. Dit zorgt voor vertraging en kan het imago van de gemeente schaden (als er niet uit één mond wordt gesproken).	verschillende domeinen samen te brengen en overleg af te stemmen. Zodat projectleiders op de hoogte zijn van andere lopende projecten, en op gebeid van omgevingsmanagement en communicatie afstemming kan worden gezocht.
Nieuwe Risico's		
Risico's die niet meer terugkomen bij volgende rapportage		

* Er is nog geen startdocument geweest, wel een eerste risico-analyse. Hierin zijn deze risico's benoemd.

g. organisatie

Er is een projectteam dat werkt aan de (deel)projecten van Overvecht-Noord. Daarbij zijn specialisten actief voor het participatie- en communicatietraject. Hebben we deelprojectleiders die zich richten op de mogelijke warmteoplossingen samen met ingehuurde bureaus. Er werken deelprojectleiders aan oplossingen voor 3 buurtinitiatieven en een bedrijvenaanpak in de wijk en er wordt gewerkt aan oplossingen voor dakisolatie en elektrisch koken. Een projectleider stuurt het gehele projectteam aan en wordt ondersteund door een projectbeheerder en secretariaat. Vanuit business controle vind er buiten de formele projectorganisatie een onafhankelijk toets plaats op het project.

De Wethouder Energie en klimaat is verantwoordelijk voor het programma Overvecht-Noord aardgasvrij en stuurt vanuit een samenwerkingsverband met Portaal, Mitros, Bo-ex, Stedin en Energie-U aan op een breed gedragen oplossing voor de wijk. En stuurt op contractvorming met Eneco.

In het startdocument RRP zal een uitgewerkt organogram worden opgenomen van de organisatie.

h. Omgevingsmanagement en communicatie

Zie hiervoor de inleiding, met daarin benoemde raadsbrieven naar de raad. Deze brieven delen we tevens met media en bewoners. Met klankbordgroep en buurtinitiatieven (Nieuwe energie voor de vechtzoom, Klopvaart en vechtdijk) vinden iedere maand overleggen plaats. In de buurt Antoniuskwartier zetten we op dit moment met de omgevingsmanager een werkgroep op om met bewoners te praten over hun warmteoplossing.

Eventuele overige ontwikkelingen

Geen